

Socialstyrelsen bemöter kritiken:

Oron för att barn i asylprocessen utnyttjas måste kunna artikuleras och bedömas

Även om ingen vet omfattningen av att barn, i strid med FNs barnkonvention, används på ett för barnets utveckling kränkande sätt, måste den oro som redan finns i den kliniska vardagen kunna artikuleras och bedömas utan att någon därför blir anklagad för bristande medkänsla eller bristande etik. Det skriver Lars Hellgren och Bo Lindblom, Socialstyrelsen, som bemöter en tidigare artikel av Tor Lindberg om Socialstyrelsens Meddelandeblad om flyktingbarn med uppgivenhetssymtom.

slår vi att en asylsamordnare bör få ansvar för att under hela asylprocessen följa barnen och se till att de får ta del av dagliga barnaktiviteter. Asylsamordnaren ska också fånga upp signaler om när allt inte verkar vara riktigt bra för ett asylsökande barn och då signalera till bl a verksamheter inom hälso- och sjukvård och socialtjänst så att ett samarbete för att förebygga allvarligare utveckling kan komma till stånd – ett individfokuserat nätverk.

Socialstyrelsens bedömning i samråd med andra berörda myndigheter blev att det i dagsläget är naturligt att ansvar för att följa barnen under hela asylprocessen med syftet att bevaka barnens behov bör ligga på den myndighet som har ansvar för barnfamiljerna i asylprocessen. Problemet med »dubbla roller« diskuterades, men något fungerande alternativ bedömdes inte idag föreligga utan omfattande ändringar i regelverk och resurstilldelning.

Tor Lindberg känner väl till att förhållanden som kan misstänkas vara manipulationer eller utnyttjande av barn i asylprocessen har beskrivits. Det presenterades bl a på experthearingen. Vi anser att det skulle vara oetiskt att inte lyfta fram att det från trovärdiga professionella källor framkommit erfarenheter av att barn utnyttjas eller används.

Även om ingen vet omfattningen av att barn, i strid med FNs barnkonvention, används på ett för barnets utveckling kränkande sätt, måste den oro som redan finns i den kliniska vardagen kunna artikuleras och bedömas utan att någon därför blir anklagad för bristande medkänsla eller bristande etik.

Socialstyrelsen delar inte uppfattningen att omnämnandet skulle misstänkliggöra alla asylsökande familjer. Att inte anmäla och utreda oro för och misstankar om att barn utnyttjas gagnar inte de asylsökande barn som allvarligt drabbats av uppgivenhet.

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

En experthearing arrangerades i juni 2005 för att utgöra underlag för Socialstyrelsens vägledning till hälso- och sjukvården avseende asylsökande barn med uppgivenhetssymtom. Barnläkarföreningens arbetsgrupp för flyktingbarn var väl representerad vid experthearingen. Även Tor Lindberg deltog vid hearingen.

Under hearingen framkom att vetenskaplig kunskap om uppgivenhetssymtom hos asylsökande barn saknas avseende avgränsning, orsakssamband och effektiv behandling. De forskningsrapporter som Lindberg hänvisar till i sin debattartikel i Läkartidningen 48/2006 (sidan 3715) var väl kända av experterna vid hearingen. Det är förvånande att företrädare för vetenskapssamhället gesken av att tillgängligt underlag i internationella och nationella rapporter skulle ge en tillräcklig grund för att av Socialstyrelsen användas för vetenskapligt baserade rekommendationer.

Att det finns beprövad erfarenhet avseende förebyggande och tidiga insatser framkom under hearingen. Vidare tydliggjordes att fungerande samverkan

mellan bl a hälso- och sjukvård och socialtjänst skapar förutsättningar för ett framgångsrikt arbete med asylsökande barn som börjat visa tecken på psykisk ohälsa. Dessutom fastslogs att en samordningsansvarig väsentligt kunde bidra till framgång i arbetet för dessa i asylprocessen utsatta barn. En central uppfattning vid hearingen var att både föräldrarnas vardag och framför allt barnens så långt som möjligt under asylperioden måste präglas av normala sociala kontakter och aktiviteter.

Därför har Socialstyrelsen i meddelandebladet »Uppgivenhetssymtom hos asylsökande barn« föreslagit en struktur som syftar till att stödja barnen och försöka förhindra att de i den svenska asylprocessen fortsätter att drabbas av allvarlig psykisk ohälsa.

Vi föreslår dels samverkan på central nivå inom kommuner och regioner, dels konkret samverkan på lokal nivå genom individfokuserade nätverk. Vidare före-

Debatt

Socialstyrelsens Meddelandeblad »Flyktingbarn med uppgivenhetssymtom«:

En bristfällig myndighetsskrivelse – var finns barnet, omsorgen och vården?

Socialstyrelsens nyligen utgivna Meddelandeblad om uppgivenhetssymtom hos asylsökande barn har så stora brister att det måste arbetas om. Det vetenskapliga underlaget håller inte, barn och föräldrar beskylls för manipulation, föreslaget om asylsamordnare är ogenomtänkt och de gämda barnen trycks inte finnas.

För Svenska barnläkarföreningens arbetsgrupp för flyktingbarn
TOR LINDBERG
tor.lindberg@styrelsen.se

Tor Lindbergs artikel i LT 48/2005.

asylsökande blev varken kunnade ansvar.
De gämda barnens situation
De gämda barnen finns inte i Meddelandebladet! Inga ingemäng skrevet om de gämda barnens situation. Först läser just dessa barn hög risk för att utveckla uppgivenhetssymtom. Som barnläkare hade vi väntat oss till om var vissa barn följde kring, kontrollerade för matföroreningar, smärta och läkemedel när barnen inte längre har ett tillräckligt utvecklat förskole- eller skol- liv. Det finns också okärligheter kring socialtjänstens roll. Här

LARS HELLGREN
specialsakkunnig i barn- och ungdomsfrågor

BO LINDBLOM
avdelningschef, båda vid hälso- och sjukvårdsavdelningen, Socialstyrelsen